GAZETA KRAKOWSKA

Nro 78.

We Srodę Dnia 28 Września 1808.

Z Wiednia d. 21. Września.

Między N yiaśnieyszym Cesarzem i Wielkim Xci m Jmć B d ńskim zawarte zostały następuiące umowy stanu t k względem wzaiemnego przenoszenia się poddanych z kraiu do krau, iako też wzaiemnego pobierania intrat z fondacyy:

Pierwsza umowa. Nayiaśnieyszy Cesarz i W. Xżę Jmć B d ński ułożyli się iuż byli przez zawartą w roku 1804 umowę względem zasad wolnego przenoszenia się cła dobra wzaiemnych poddanych, i tę od roku 1807 do nowo nabytych nawet kraiow rozciągnęli, bez zawarcia iednak f rmalney umowy względem tego rozszerzenia. Gdy atoli tak dwor C. K. Austryacki, iako też W. Xcia Badeńskiego okazał swoią skłonność do zawarcia w tey mierze formalney umowy, przeto pełnom cnikami mianowanemi do tego z obu stron zostali:

Z strony Nayiaśnieyszego Cesarza, P. Józef Baron H rmayr na Hortenburg, dyrektor taynego stanu i dworu archiwum i nadworny sekretarz w wydzi le do spraw zagranicznych, a strony W. Xcia Jmć Badeńskiego, P. Karol Rosenfels, przy C. K. dworze w Wiedniu upoważniony do sprawowania interessow i Badeński pułkownik, którzy ugodzili się na następuiące artykuły:

Art. 1. Pomiędzy wszystkiemi Cesarsko-Austryackiemi i wszystkiemi W. Xięstwa Badeńskiego kraiami ma bydź tak dalece wolne przenoszenie się, iż od maiątku, iakim bądź sposobem będzie wywożony nie ma bydź żadna wybierana opłata, ktora dotych czas do Monarchicznych kass wchodziła.

2. Zniesienie tey od wywozu płaty, nie znosi iednak ani t xy emigracyyney, ani spadkowey, która stosownie do ustaw Austryackiego Cesarstwa wybierana iest od emigrantow i od każdego poddanego w Austryackich kraiach, który iakowy Spadek pobiera, chociażby się nawet z kraiu nie wyn sił.

3. Gdy wolność przenoszenia się rozciąga się tylko do maiątku, zatem, pomimo ninieyszey umowy, zostaią w całey mocy ustawy, zakazuiące każdemu poddanemu pod konfiskatą maiątku wynoszenia się do obcego państwa, bez poprzedniczego zezwolenia Monarchy.

4. Jako dalszy skutek teyże zasady stanowi się, iż pobieranie woyskowey pensyi pozwolone bydź może woyskowey osobie, choćiażby nawet lat służby nie skończyła, ieżeli otrzymała pozwolenie wyniesienia się z kraiu, gdyż ta uważana iest za dar, nie za maiątek.

5. Co do taxy emigracyyney zachowuią się dawne przepisy, to iest zapłacenie po 3 od sta od wynoszącego maiątku; aże opłata od dziedzictwa nie ma żadnego związku z innemi opłatami, zatem nie rozciąga się do niey nineiysza umowa, ale zostawiona iest do wolnego przepisu umawiaiących się mocarstw.

6. Maiątek, który wolno przenosić, ma bydź w całkowitey wartości wydany, tak żeby odbieraiący dostał go całkowicie iak się na mieyscu znaydował lub na niego spadł, w czem iednak nie ubl za się w całe przepisom Monarchicznem w iakiey monecie ma bydź z kraiu za granicę wywożony.

7. Lubo stosownie do tey umowy ustaią wszelkie opłaty do kass Monarchicznych od wynoszonego maiątku, nie znoszą się iednak opłaty stanow, korporacyy, &c. które do nich mieć mogą prawo.

8. Gdy nineiysza umowa nie iest iako nowa uważana, ale iedynie iako ponowienie i rozszerzenie zawartey pod d. 20 Grudnia 1804, zatem ma moc swoią nawet przed zatwierdzeniem.

9. Przy użyciu nineyszey umowy nie należy się pytać, kiedy na kogo spadł wywieść się maiący maiątek, ale kiedy będzie wywieziony.

10. O bezpośrednie zatwierdzenie nineyszey umowy stanu maią zaraz bydź proszonemi tak Nayiaśnieyszy Cesarz Austryacki, iako też W. Xże Jmć Badeński.

Dla tem większey wagi podpisali obustronni pełnomocnicy nineyszą na dwie ręce przepisaną umowę stanu i pieczęciami stwierdzili. Działo się w Wiedniu d. 17 Września 1808.

Jozef Baron Hormayr. *Karol Baron Rosenfels.*

Druga umowa. Gdy tak w C. K. Austryackich, iako też W. Xcia Badenskiego kraiach znayduią się fundacye, które przeznaczone są dla potomkow pewnych familiy lub mieysc i powiatow, a J. C. K. Mość i W. Xże Jmć Badeński pragną zachować, ile możności przy zaszłey odmianie kraiow, prawa osob prywatnych, przeto przez niżey podpisanych zawarta została w imieniu ich Monarchow następuiąca umowa:

Poddani W. Xcia Jmci Badeńskiego pobierać maią wspomnione wyżey w C. K. Austryackich kraiach funduszę, a C. K. Austryacey poddani w kraiach Badeńskich bez żadnego wyiątku, czyli kolacya lub prezenta należy do Monarchy, lub do korporacyy, lub prywatnych osob w iednem lub w drugim kraiu, byle mieli po sobie prawo fundacyi i przywiązanych do tego obowiązkow dopełniali.

Dla tem większey wagi obu stronni pełnomocnicy podpisali nineyszą umowę na dwie ręce przepisaną i pieczęciami ztwierdzili. — Działo się w Wiedniu d. 17 Września 1808.

Jozef Baron Hormayr. *Karol Baron Rosenfels.*

W C. K. woysku zaszły co do osob następuiące odmiany:

A. Podwyższonemi zostali: na Feldmarszałkow, Jenerałowie artyleryy: Hrabia Ferraris; Xżę de Ligne, kapitan Trabantow gwardyi; Wacław Hrabia Colloredo, prezydent nadworney woienney rady, i Baron Alwinzy, dowodzący w Węgrzech. Na Jenerałow artyleryi, felmarszałkowie porucznicy: Hra-

bis Argenteau, dowodzący tymczasowo w Morawii; Baron Kerpen, dowodzący w wewnętrzney Austryi; Hrabia Baillet de Merlemont, będący przy wydziale sprawiedliwości w nadworney wojenney radzie, i Wincenty Hrabia Kollowrat, dowodzący w Siedmiogrodzkiey ziemi. Na jenerałow jazdy, feldmarszałkowie porucznicy: Hrabia Riesch, dowodzący dywizyą, i Xżę Jan Lichtenstein, dowodzący w niższey Austryi.

B. Przeniesiony gdzieindziey został: Bley, major od Arcy Xięcia Ludwika piechoty, na skrzydłowego Adjutanta przy Arcy Xciu Janie.

C. Otrzymali pensye: Sotiot de l'Hoste, pułkownik i jenerałny adjutant Arcy Xięcia Jana.

D. Umarli: Nikoletti, pensyonowany jenerał major, i Rukowina, major od Likanera regimentu.

Medyczno chirurgiczna Jozefowska akademiia obchodziła d. 25 Sierpnia rocznicę śmierci swoiego członka, C. K. Radcy, Proffessora i sekretarza Jozefa Plenka, w przytomności wszystkich członkow. C. K. Radca i Proffessor Doktor Ferdynand Zimmermann, miał żałosną mowę, która przytomnym łzy wycisnęła.

Z Peterzburga d. 27 Sierpnia.

Dzisieysza dworska gazeta oznaymiła co następuie:

"Eskadra nasza z 9 liniiowych okretow, 9 fregat i innych pomnieyszych okrętow złożona, która od 20 Lipca krążyła po Baltyckim morzu, i nigdzie nie natrafiła nieprzyjaciela, gdyż podług odebranych doniesień z 15 wielkich i kilkunastu małych okretow stoi w Jungfrausund. Pomiędzy wielkiemi nieprzyiacielskiemi okrętami liczą do 11 liniiowych okrętow. Dowodzca naszey eskadry Admirał Chanykow, donosi pod 4 b. m. iż d. 2 krążąc pomiędzy Jungfrausund i Dagerot schwytał 5 przewozowych nieprzyiacielskich statkow pod zasłoną bryga z żywnością i innemi rzeczami z Karlskrony do Szwedzkiey eskadry płynących. Na tychże statkach znaydowało się przeszło 360 ludzi i 8 officerow, którzy płynęli dla dopełnienia ludu nieprzyiacielskiey floty. Jeden był z nich na lazaret urządzony, a na brygu znaydowało się 22,650 talarow Szwedzkich. Bandera, którą na tym brygu zabrano, przysłana została ministrowi morskiemu, a ten oddał ią J. Imp. Mci.

Daley donosi dworska gazeta, iż w przeciągu pół roku, to iest od 1go Stycznia rozdano z woyskowego wydziału nagrody w pieniądzach i brylantach 487,934 rubli i 4321 czer. złł. Nadto w pensyach 628,537 rubli.

Z Paryża d. 5. Września.

Monitor dzisieyszy umieścił następuiący:

Rapport o zdarzeniach w Hiszpanii.

"Znayduie się w Hiszpanii bardzo wielka liczba oświeconych i dobrze myślących ludzi, którzy pragną widzieć swoy kray rządzony przez konstytucyą, zapewniaiącą prawa narodu. Jest tam także wiele osób pragnących ponowienia scen rewolucyi Francuzkiey. Trzecią część ziemi posiada świeckie duchowieństwo. Mnichy prawie bez żadnego oświecenia i w nayWyższym stopniu fanatyczni, mają potężny wpływ na niższe klassy ludu, który żyie w większey niżeli gdzie indziey ciemnocie i pod takim przewodztwem nie postąpił od wieku iak tylko w zabobonach i prożniactwie.

Następuiące iedne po drugich zdarzenia w Eskurial i Aranjuez, które nadwerężyły winne uszanowanie tronowi; zwołanie junty do Bajony, dla ułożenia zasad konstytucyi; nadzwyczayne i niesprzewidziane zdarzenia w

Madrycie d. 2 Maia: wszyſtkie te okoliczności poruszyły nam ętności, wzbudziły d. naywyższego ſtopnia obawy i nadzieie.

Angielska fakcya nieomieszkała korzyſtać z tego położenia rzeczy. Zawsze była czynną i potężną w portach. Wpływ iey okazywał ſię nawet zawsze w Madrycie. Nabyła oraz więcey mocy przez ogólne okoliczności ſtałego lądu, które wymagały poświęcenia Hiszpańskiego handlu. Wszyſtkie zatem zabiegi zmierzały do zerwania przymierza z Francyą, a skoiarzenia ſię z Angliią, i potaiemne te życzenia wpływały wiele do zdarzeń w Aranjuez i naſtępnych.

Większa część poſiadaczow gruntowych i oświeconych mężow tak z szlachty, iako i wyższego duchowieńſtwa ożywiona była naylepszym duchem i naylepszemi uczuciami. Lecz ſtrona inkwizycyyna i mnichow poruszona przez licznych w Hiszpanii Angielskich ajentow, korzyſtała z niewiadomości i zaślepienia ludu, obłąkała go przez fałszywe wieści, uzbroiła swoich ſtronnikow i powſtanie wybuchnęło na końcu Maja w chwili, kiedy wszyſtkie układy względem Hiszpanii zupełnie poczynione były, kiedy junta zebrała ſię w Bajonie i swoie rozpoczęła czynności.

W Saragosy, Valladolidzie, Walencyi, Sewillii, &c. ogłoszono uroczyście cuda. Te oszuſtewſtwa, które szpecą tylko religiią i u innego ludu nie znalazłyby wiary, naylepiey skutkowały na mieszkańcach Hiszpanii. Liczna partya znana z nienawiści przeciw Francyi, którą wzywano do łączenia ſię z Angliią, dla otrzymania wolności handlu, utwierdziła lud w zabobonie, pochlebiaiąc iego namiętnościom. Wynikły ſtąd nayokropnieysze zaburzenia, bo prawie razem wybuchnęły w południowych prowincyach. w Nawarra, Aragonii i Eſtramadurze, w obu Kaſtyliiach, w prowincyach Leony, Aſturyi i Galicyi.

W południowych prowincyach zaczęły ſię 27 Maja. Don Savedra, radca ſtanu i jeneralny kapitan króleſtwa Walencyi, chciał ſię powſtańcom oprzeć. Lecz widząc życie swoie w niebezpieczeńſtwie uciekł do Requena. Dowiedziawszy ſię o nim powſtańcy, pośpieszyli kupą po niego; przyprowadzili go do Walencyi, zamordowali przed pałacem Hrabiego Cerbellon, który zdawał ſię poſiadać ich zaufanie i nadaremnie ſtarał ſię go uratować. Głowę Savedra noszono po ulicach na tycę i poſtawiono na palu na rynku S. Dominika. Margrabię Arneva taki sam los miał spotkać, lecz uciekł szczęśliwie. W początkach powſtania w Walencyi żądali buntownicy, aby wszyscy Francuzi oſiedli w tey prowincyi zaprowadzeni byli do cytadeli i dobra ich były skonfiskowane. W kilka dni potem zawlekli lud Francuzkiego okrętu, który schronił ſię pod brzegi Hiszpańskie przed Angielską fregatą, do więzienia. Za napadem nowego szaleńſtwa d. 14 Czerwca pomordowali tych jeńcow. Członki junty, które pod utratą życia muſiały należeć do wydziału powſtańcow, ogłoſiły d. 17 Czerwca ten czyn za niegodziwy i kazały ścigać iego sprawcow.

W Kuensa okutemi w kaydany zoſtali korregidor i intendent i przez skupionych chłopow uprowadzeni, złupiwszy pierwey ich domy i popełniwszy okrucieńſtwa na ich familiiach.

W Kartagenie zabił lud rządcę, który od dawna poſiadał publiczne zaufanie.

Do Grenady przybył d. 30 Maja Jenerał Truxillo, rządca Malagi, i zamordowany od ludu zoſtał; włoczono iego ciało po ulicach, poſiekano, potem spalono.

W Algesiras wtrącono Francuzkiego konsula d. 2 Czerwca do więzienia. Zbuntowa-

ny lud żądał iego głowy; odważni iednak i dobrze myślący ludzie nie dopuścili tey nowey zbrodni.

W. St. Lucar de Berameda rządca tego miasta, znakomity z swego stopnia i zasług jenerał, został od ludu d. 4 Czerwca zamordowany.

W Jaen przymusieli chłopi mieszkańcow do opuszczenia domow i własności, zamordowali korregidora i złupili miasto.

Sewilla podniosła sztandar buntu, utworzyła insurekcyyną juntę, i część żołnierzy z obozu S. Rocha i z pod Kadyxu nwiedzeni pieniądzmi przeszli do tych buntownikow. Naypierwszym użyciem ich siły było zamordowanie Hrabiego Aquilla, nayznakomitszego męża w Sewilii. Kapitan kontrabandystow obrany został naczelnikiem, i powstańcy, złożeni z mnichow, z zbiegow woyskowych i kontrabandystow, wyruszyli uzbroieni dla bronienia wniyścia do Kordowy.

W Kadyxie zbuntował się lud d. 27 i 28 Maja przeciw Jenerałowi Solano, Margrabiemu Soccorro, jenerałowi kapitanowi prowincyi i rządcy miasta, ktory powszechnie był poważany. Powstańcy zabrali broń z koszar i iedno działo z wałow, uderzyli na pałac rządcy, pochwycili go i zamordowali okrutnie.

W Karolinie chciał korregidor przeszkodzić powstaniu, lecz został od ludu rozsiekany.

Niemniey okropne zaszły zdarzenia w prowincyach Nawarry, Arragonii i Katalonii.

W Saragosy zabili chłopi Hiszpańskiego pułkownika regimentu dragonii Królewskiey, a 33 officerow, którzy im się sprzeciwiali, pomordowali okrutnym sposobem.

Taką samą złość wywarli powstańcy przeciw wszystkim rządowem władzom i osobom w Estramadurze i obu Kastyliiach.

W Badajoz wybuchnął bunt d. 30 Maja i zrobił się zaraz liczny. Pałac rządcy Hrabiego de la Torre był otoczony. Powstańcy żądali broni. Rządca wyszedł na balkon, napominał ich, aby powrocili do porządku. Obok niego stał biskup. Lecz roziadli nieusłuchali zdrowey rady; przemogli straż pałacu, wpadli do pokoiow, porwali go, wywlekli na ulicę, kiiami i nożami zamordowali, potem obnażone iego ciało i krwią oblane, zanieśli do iego małżonki i pałac zapalili.

W Waladolidzie Jenerał Ceballos, dowodzca indzynierow, d. 5 Czerwca z rozkazu Jenerała Cuesta do więzienia był wsadzony. Powstańcy wyprowadzili go z więzienia i w przytomności iego żony i dzieci na rynku rozsiekali, potem głowę iego na tyce i posiekane iego członki pomiędzy siebie podzieliwszy, w tryumfie po ulicach nosili.

W Tabawera chciał korregidor zwrocić buntownikow do porządku, oni zaś iego głowy żądali, i odważnym tylko kilku ludziom winien swoie życie.

W tymże czasie prowincye Leona i Asturya wystawione były na podobne krwawe sceny.

W Corunna chciał Jenerał Filangiery skupionych chłopow namową nakłonić do porządku, i o mało zabity nie został; officer od artyleryi uratował mu życie. Nazaiutrz d. 30 Maia opanowali powstańcy pałac rządcy, który schronił się do klasztoru Dominikanow, i nie zastawszy go pałac zrabowali.

W Ferrolu był d. 22 Czerwca dom Jenerała morskiego Obreon zrabowany. On zaś sam znaleziony był w fabryce Isquiendo i do więzienia wtrącony.

W prowincyi Leona udali się chłopi d. 22 Czerwca kupami do rożnych miast, mia-

ſteczek i wſiow, żądaiąc głów zacnieyszych mieszkańcow. Doniesiono im, iż rządca Corunny, korregidor Leony i Hrabia Castro Fuerte, pułkownik milicyi oddani są w ręce Jenerałowi Cueſte, oni żądali, aby katowi byli oddani.

Wszędzie naypoważnieysi mężowie powagą, urzędem, cnotą i maiątkiem przypłacili głowami opieranie ſię nieładowi i przychylność swoią do oyczyzny. Wydziały powſtańcow opanowały kaſſy, urządziły i przeraziły ſtrachem dobrze myślących mieszkańcow.

Miniſtrowie, członki junty Madryckiey i rządowey kommiſſyi używały wszyſtkich sposobow do przywrocenia porządku; lecz nadaremnie: niepodobna było nakłonić niewiadomego i fanatycznego ludu do posłuszeńſtwa, który uwiedziony zabobonem i podſtępem, ufał w swoią ſiłę i chciał łupow. „

(Tu opisuie Monitor potyczki z powſtańcami aż do przybycia Króla Jozefa do Madrytu.)

Daley mowi: " W ten czas, kiedy Król wieczał do swego państwa, byli powſtańcy wszędzie rozproszeni, podbici lub na wodzy trzymani. Nigdzie nie czynili wielkiego oporu. Oblężenie Saragosy szło z pośpiechem; potrzebne do tego działa przybyły z Bajony Pampeluny. Powſtańcy zrobili d. 23 Lipca wycieczkę przeciw Woyskom, które trzymały osadzony lewy brzeg rzeki Ebro.

D. 30 Lipca wyszła znowu kupa powſtańcow, pomiędzy którą 3ci batalion ochotnikow Aragonii był wyborem woyska, i uſiłowała wedrzeć ſię w nasze okopy; lecz zniszczony został zamysł powſtańcow; odpartemi byli z wielką ſtratą, przełamanemi, pobitemi i z pałaszem w ręku ściganemi.

D. 4 Sierpnia rowno ze dniem upatrzono szczerbę i szturm zaraz przypuszczony został. Zdobyto bramy San Gracio i karmelitańską. Po uporczywych przez kilka dni walkach odebrano 14 oszańcowanych klasztorow, zaięto 3 części miaſta, zbroiownią i magazyny. Spokoyni mieszkańcy, którzy przez pomyślność Francuzow nabyli odwagi i białą chorągiew wywieſili, lub ſię oświadczyli, że ſię chcą poddać, byli od powſtańcow mordowanemi, na których czele znaydowali ſię mnichy iako kapitani lub pułkownicy. Znaczna ich część zginęła tym sposobem, i nieszczęśliwe miaſto Saragosa ieſt przez podkopy, bomby i pożar prawie całkiem zniszczone.

Tym czasem całe liniiowe Hiszpańskie woysko w Galicyi i Andaluzyi przyłączyło ſię do powſtańcow, a ſtoiące w Madrycie, St. Sebaſtyan, Barcelonie, &c. woyska uciekły do nich. Francuzi, którzy iako przyiaciele weszli do Hiszpanii i za porozumieniem ſię z miniſtrami, radą ſtanu i znakomitszemi mieszkańcami wszyſtko czynili, nie chcieli rozbroić woysk Hiszpańskich i długo ociągali ſię z przyſtąpieniem do nieprzyiacielskiego kroku. Doświadczenie okazało, iak smutne za sobą pociągnęła skutki ta wspaniałość! W krótce dowiedziano ſię, iż Hiszpański korpus 35,000 ludzi i 40 dział z sprzężaiem maiący, zgromadził ſię w Bonavente; (w prowincyi Waladolidzie przy Medina) że ma przy sobie Angielskich kommiſſarzy i officerow, tudzież wszyſtkich w niewoli Angielskiey będących Hiszpanow, których rząd Angielski wysadził do Hiszpanii i których poznano po czerwonych mundurach, które im tenże rząd dał w Londynie. Woyska te czyniły poruszenia, iak gdyby przeciw Burgos iśdź chciały. Marszałek Beſſieres poszedł przeciwko nim z dywizyami piechoty Jenerałow Mouton i Mer-

ie i dywizyą jazdy Jenerała Lasalle, ogółem w 12,000 ludzi.

D. 14 Sierpnia rowno z świtem zbliżył się Bessieres do nieprzyiaciela, który zaymował niezmierną przestrzeń na wzgórkach Meuiny-del Riosecco (w Waladolidzie.) Jak tylko Marszałek rozpoznał stanowisko nieprzyiaciela, postanowił uderzyć na niego lewem swoim skrzydłem. Jenerał Darmagnac naypierwszy rozpoczął z swoią brygadą ogień, a w krótce stał się attak powszechnym. Jenerał Mouton opanował bagnetem miasto Medina. Jenerałowie Lasalle, Ducos i Sebatier posunęli się z swoiemi korpusami, krzycząc uławiecznie: "Niech żyie Cesarz!„ na przod. Wszystkie stanowiska nieprzyiaciela zostały opanowane. Nieprzyiaciel był przełamany i pobity. Zabrano wszystkie 40 dział, i woysko powstańcow zostało rozproszone. Zabrano 6000 ludzi w niewolą, a przeszło 10,000 padło ich na placu boiu. Bagaże i ammunicya dostały się w nasze ręce. Wielka liczba offiseow zabita została. Dziewiąty i 22gi regiment strzelcow i ogółem wszystkie woyska okryły się chwałą. Pułkownik Pieton, od 22go regimentu strzelcow, poległ na placu boju. Jenerał Darmaguac i dowodzący Major 13 regimentem zostali ranionemi. Dowodzący Adjutant Guilleminot, naczelnik głownego sztabu Marszałka Bessieres, okazał wiele talentow i czynności. Marszałek Bessieres nie utracił z swey strony iak 300 ludzi w zabitych i ranionych. Nieprzyiaciel po pobiciu uciekał do Benevente, gdzie tylko chwilę zatrzymał się, potem uciekał do Labonara, Astorga i Leon (w prowincyi Leona.) W Billa Pardo zostawił 5000 funtow prochu i 100,000 karabinowych ładunkow. Angielski pułkownik, który był przy woysku iako kommissarz, oddalił się przed bitwą do Lugo. Marszałek Bessieres gonił nieprzyiaciela i przybył d. 19 do Benevente, znalazł tam 100,000 karabinow, 20,000 funtow prochu i 200,000 ładunkow, które tam zostawił. Otrzymał także list poddaiący się od miasta Zamora, gdzie wszedł d. 20, ztamtąd udał się do Majorga, gdzie dowiedział się, że Hiszpański Jenerał Cuesta, który przez Leonę w 500 tylko koni przeszedł, rozkazał zgromadzic się znowu rozbiegłym. Gdy wszedł do Majorga, przybyła do niego deputacya z Leony. Jenerał Cuesta oddalił się był z tego miasta zostawiwszy tam ieszcze 12,000 karabinow, wiele pistoletow, pałaszow i 5 dział.

D. 26 wszedł Marszałek Bessieres do Leony. Biskup wyiechał na przeciwko niemu o dwie godziny drogi, a urzędy przyięły woysko przed bramami miasta, zapewniły o poddaniu się mieszkańcow i prosiły zwycięzcy o przebaczenie i opiekę dla miasta. Przez ważne te zwycięztwo zostały prowincye Leona, Palenica, Valadolida, Zamora i Salamanka podbite i rozbroione i kommunikacya z Portugaliią zapewniona.

Wszystkie te powodzenia, połączone z przybyciem Króla do Madrytu, zapowiadały szczęśliwe i prędkie ukończenie rzeczy w Hiszpanii, gdy Jenerał Dupont, który stał w południowey okolicy Madrytu ku Andaluzyi, po wielu zdarzeniach, których tu nie opisuiemy, ponieważ potrzebują bydź roztrząśnione i rapportami ztwierdzone, potroyny błąd popełnił, pozwoliwszy przeciąc sobie kommunikacyą z Madrytem, a co większa z dwiema trzeciemi częściami swoiego korpusu, które o 6 mil Francuzkich za nim pozostały, i nakoniec z resztą swoich ludzi, po nagłem nocnym marszu, nie maiąc czasu do wypoczynku, wydał nieprzyiacielowi bitwę. To niespodziewane zdarzenie, które tem iest waż-

niiysze, że osmieliło posłańcow; nadeszła wiadomość o licznem wylądowaniu Anglikow na brzegi Galicyi, i dręczące upały, które nie pozwalały nagłych czynic poruszeń, iakich okoliczności wymagały, nakłoniły Króla do połączenia woysk swoich i postawienia ich w mniey gorącym kraiu, iakim iest Kastylija, ktor go położenie przyiemnieysze obiecuie powietrze i zdrowszą wodę. Król opuścił d. 1 Sierpnia Madryt i całe woysko zaięło dla wypoczynku nowe kwatery.

D. 22 Sierpnia znaydował się Król ieszcze w Burgos, a wysyłane o 15 do 20 mil Francuzkich podiazdy nigdzie niesłyszały o nieprzyiacielu. Jenerał Duhesme powrocił do Barcelony (stolicy Katalonii) dla ściągnienia do kupy swoiego korpusu i bronienia tego ważnego miasta, którego twierdze trzyma osadzone.

Angielskim okrętom udało się wysadzić cokolwiek woyska do Bilbao, i lud tego miasta dosyć był nieroztropny, iż dał się do powstania nakłonic. Jenerał Merlin udał się do tego miasta z dwiema szwadronami jazdy i 2 regimentami piechoty. Opanował szturmem dwa klasztory, rozbroił powstańcow i przywrocił rząd w tey prowincyi. Strata powstańcow w tem mieście wynosi 500 ludzi. My nie utraciliśmy iak 3 ludzi w zabitych i 12 mamy ranionych.,,

---

Radca stanu, Jenerał dywizyi Dumas, przyiechał z Hiszpanii do Paryża.

Mowią, że Jenerał Dupont powrocił wczoray do Paryża.

Z Neapolu przybyła tu deputacya i miała audyencyą u Cesarza.

Xżę Jeneralny rządca wyiechał z Turynu, dla założenia pierwszego kamienia na nowe budowle na górze Cenis.

Wczoray oglądał Cesarz w parku St. Cloud przybyły od wielkiego woyska piąty regiment dragonii.

Dziennik Paryżki wyraża: " Mowią o nowey podroży Nayiaśnieyszego Cesarza i naznaczaią nawet d. 6 b. m. do wyiazdu; lecz nie wiadomo dokąd.,,

Onegday miał Ambassador Perski, Asker-Chan, uroczystą audyencyą wstępną u Cesarza, na którą przywieziony został do St. Cloud w sześciokonnym powozie. Gdy w tronowey sali stawiony był przed J. C. K. Mość przez Xcia Wiceelektora, zrobił trzy głębokie ukłony, potem miał przemowę. Pomiędzy podarunkami, które przywiozł znayduią się pałasze Tomerlana i Thamas Koulikana. Xżę Benewentu, wiceelektor, i Minister sekretarz stanu mieli pod czas tey audyencyi pierwszy raz ordery słońca na sobie. Jenerał Sebastiani pokazał się w orderze Xiężyca. Mowią, iż przeznaczony iest na ważne poselstwo.

Z Bajony d. 18. *Sierpnia.*

W Walencyi, Arragonii, Kadyxie, &c. oprocz licznych odezw wielkich rad tych prowincyy, i Don Jozefa Palafox de Rebeledo i Melzi, kawalera orderow Calatrawa i S. Jana, brygadyera i kapitana jeneralnego Arragonii, ogłoszono także protestacyą Króla Sycylii Ferdynanda, podpisaną przez niego samego i sekretarza stanu Tomasza de Somma pod d. 9 Czerwca 1808 w Palermo, w którey ostrzega sobie uroczyście prawo, iako naystarszy brat Króla Karola i naybliższy Agnat do tronu Hiszpańskiego. Daley miał Król Ferdynand drugiego swoiego syna, Króla wicza Leona, na Angielskim woiennym okręcie do Kadyxu, a Xcia Askoli do Londynu posłać.

DODATEK

DO № 78

GAZETY KRAKOWSKIEY

W e Srodę dnia 28 Września 1808.

Z Bajony d. 24. Sierpnia.

Do portu Rosas wylądź miało 4000 Angielskiey piechoty, i 1500 jazdy i złączyć się z powstańcami. Między ostatniemi i Francuzami, których głownemi stanowiskami są Barcelona i Figuieras, zachodzą codzienne popotyczki. Król Jozef poiechał z Burgos do Wittoria; nie wiadomo iednak czyli za nim poszło woysko lub pozostało się w Burgos. Pogłoski o porażkach korpusu Marszałka Bessieres w królestwie Leony, pokazuią się bydź zmyślonemi; cofnął się owszem bez żadney straty do Burgos. Kapitulacya zaś Jenerała Dupont nie zdaie się żadney wątpliwości podlegać. Jenerał ten miał zlecenie udać się z swoim korpusem do Sewillii. Z tego powodu musiał przez niedostępną i z wszystkich potrzeb ogołoconą Sierra Morena przechodzić. Dopiął tego i postąpił aż do Kordowa. Lecz tu znalazł wielki odpor i zobaczył się tak licznemi kupami powstańcow otoczonym, iż po ośmio dniowych potyczkach, postanowił cofnąć się przez Sierra Morona. W tey to pustyni, wyniszczone iego woysko głodem, pragnieniem, upałem i od przemagaiącey daleko siły ścigane, po uporczywych walkach ulédz nakoniec musiało, i jenerał ten, nie chcąc bezużytecznie reszty ludzi poświęcić, nakłonić się musiał do kapitulacyi, szukaiąc nadaremnie śmierci w nieprzyiacielskich szeregach, ale tylko dwa dostał postrzały. Korpus ten iest do Francyi odesłany i ile wiedzieć możemy, obowiązać się musiał nie służenia przed wymianą w Hiszpanii.

Na czele utworzoney przez powstańcow rządowey junty znayduie się Arcybiskup Toledy, Kardynał Bourbon, który już był poprzysiągł Królowi Jozefowi. W jesieni spodziewać się należy krwawey kampanii, gdyż rząd Francuzki zgłomadza na obu końcach Pirenejow dwa liczne woyska.

Z Lyonu d. 26. Sierpnia.

Znaczna liczba idącego od 2 miesięcy z wyższych Włoszech przez nadmorskie Alpy, Var, uyście Rodanu, Gardy, Herault i wyższych Pirinejow departamenta do południowey Hiszpanii, ukończyła już po części marsz swoy przez wąwozy Pirinejow i drogą przez Perpignan do Katalonii. Po iedyńcze kolomny były czasami przez powstańcow w Katalońskich gorach napastowane; lecz zawsze ci porażonemi zostali. Przez przezorność kazano iednak zawsze całem postępować kolomnom, które w Perpegnan formowano. Mowią, iż woyska nasze dla połączenia się lepiey opuściły Arragonią i udały się do Nawarry.

W graniczącey części Katalonii z Arragonią miało się także rozszerzyć powstanie. Codziennie odbieramy nowe szczegóły o okrucieństwach, które dowodzą, że religiyny fanatyzm był główną sprężyną, którey użyto do nakłonienia ludu do uchwycenia oręża. Naczelnicy powstańcow mieli potępić członki junty Bajońskiey, wyznaczyć na ich głowy nagrody i dobra ich zasekwestrowali. Lecz powodzenia ich długo trwać nie mogą. Woysko Francuzkie ma się teraz odpornie, poki mu nie nadeydą spieszące posiłki. Słychać, iż woyska powstańcow idą z Walencyi ku Barcelonie i chcą Jenerała Duhesme attakować. Lecz ten dosyć iest przez nadesłane mu posiłki silny, dla przyięcia ich należycie. Główna kwatera Francuzka znayduie się teraz w Burgos. Król Jozef miał poiechać do Wittoria; lecz to nie iest pewna, rownie iakoby w Bilbao wybuchnęło nowe powstanie, i Anglicy wysadzili korpus woyska do Asturyi.

Z Hamburga d. 24. Sierpnia.

(Z Monitora Francuzkiego.)

Margrabia de la Romana wykonał przysięgę wierności Królowi Hiszpańskiemu na czele dywizyi, którą dowodził. Przez swoie oświadczenia i okazywane przywiązanie tak wielkie pozyskał zaufanie u Xcia Ponte Corvo i u Duńczykow, iż kilka kompaniy Hiszpańskich składały część gwardyi tego Xcia, i Margrabiemu de la Romana powierzona została obrona wyspy Fühnen. Lecz on zostawał w porozumieniu z Anglikami; ściągnął na Fühnen 4 batalliony i 5 szwadronow Hiszpanow, wynoszących razem około 4000 ludzi. Rozpuścił nayskłamliwsze wieści, dla uwiedzenia woysk swoich, i zmyślił nawet rozkaz Xcia Ponte Corvo, mocą którego opanował twierdzę Nyborg, aby ią oddał Anglikom. Dwa brygi Duńskie szukaiąc schronienia pod batteryami Nyborgu, znalazły się między dwiema ogniami od eskadry Angielskiey i z batteryy zaiętych przez Hiszpanow. Naypierwsze padły więc ofiarą tey czarney zdrady, o którey naypierwszą wiadomość odebrał Xżę Ponte Corvo od Hiszpan: Jen: Kindlan, który wraz z officerami Hiszpańskiego woyska na wyspie Jutland stoiącego oświadczył swoy wstręt przeciw takiemu postępkowi. Xżę Ponte-Corvo ruszył zaraz z woyskiem. Margrabia de la Romana nie sądząc się bydź bezpiecznym na wyspie Fühnen, opuścił ią czem prędzey, i zostawiwszy część woyska na wyspie Langeland, zamknął się z resztą w twierdzy Nyborg, gdzie dotąd zostaie. Wszystkie przygotowania poczynione zostały przez Xcia Ponte-Corvo i Duńczykow i przebyli iuż Bełt. Woyska Hiszpańskie, które znaydowały się na północy, składaiące dwie dywizye, każda 6000 ludzi, wyiąwszy 4000 opasane na wyspie Langeland, są rozbroione i odesłane do Francyi. Dywizya, która stała w Danii, i zbuntowała się, rozbroiona została z rozkazu Króla. Srodek ten usprawiedliwia zdrada Margrabiego de la Romana, który zapewniał iescze o swey wierności w ten czas nawet, kiedy się z Anglikami porozumiewał.

CENA ZBOŻ

Na targu w Krakowie d. 26 i 27 Wrześ: 1808.

Korzec Pszenicy	zł. pol. 60	do	68
— Zyta	48	—	54.
— Jęczmienia	28	—	34.
— Owsa	20	—	24.
— Grochu	44	—	48.
— Kaszy iaglaney	60	—	64.

W Wiedniu d. 21 Września.

Mecu wynosząca pół korca naszego.

— Pszenicy	zł. pol. 24	do	28
— Zyta	21	—	30.
— Jęczmienia	23	—	26.
— Owsa	14	—	21.

DONIESIENIA.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniey czynią wiadomo: że Adam Rakowski dnia 12 Lutego 1799 roku bezdzietny i bez testamentu umarł, i że majątek nieruchomy zostawił, który iednak w drodze exekucyi na zaspokoienie długow i sciąganie rożnych summ był sprzedany. Sukcessorowie przeto iego z mieysca mieszkania nie znani i za granicą zostaiący, którzy prawo iakie do maiątku rzeczonego mieć rozumieią, iako to: Jan Rakowski, Felicyanna z Rakowskich Lubieiewska, Maciey, Adam i Wincenty Rakowscy, tudzież Rozalia Rakowska Edyktem nineyszym powtornie wzywaią się: ażeby deklaracyą względem obięcia lub zrzeczenia się dziedzictwa do C. K. Sądow tuteyszych tym pewniey oddali; gdyż inaczey podług §. 624 ustawy cywilney Części IIgiey postąpiono będzie. Wreszcie uwiadomieni zostaią: że im zastępca w osobie Adwokata Osławskiego iest tutay ustanowiony, któremu potrzebne do okazania prawa dziedzictwa dowody przesłać maią.

W Krakowie dnia 4. Czerwca 1808.

Jozef de Nikorowicz.
Kannamiller.
Mąkolski.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Krakowskich.
Elsner.

Z Magistratu C. K. i Stoł. M. Krakowa do publiczney podaie się wiadomości, iż dnia 1. Października r. b. zrana i po południu w zwyczaynych kancelaryi godzinach licytacya zaarendowania C. K. Skarbowego czopowego od wodki, piwa i miodu, Kameralney Suchey taxy, tudzież mieyskiey propinacyi od 1 Listopada 1808. aż do ostatniego Października 1809. a pod korzystnemi warunkami nawet na lat 3. w tuteyszym Magistracie przedsięwzięta zostanie, gdzie iednak żadnych od założonych kondycyy przyiętych nie będzie. Cena fiskalna Skarbowego czopowego wynosi Siedmdziesiąt dwa tysiące, czterysta czterdzieści i ieden ryn. 57 kr. Mieyskiey propinacyi Czterdzieści pięć tysięcy, dziewięćset dwadzieścia pięć ryn. 35 2/8 kr. Zaś Kameralney Suchey taxy Siedm tysięcy, dziewięćset siedmdziesiąt cztery ryn. 47 2/8 kr. Przeto Licytanci życzący sobie zaarendowania poiedynczo lub razem wspomnionych dochodow, maią się wyżey rzeczonego dnia w godziny przeznaczone w tuteyszym Magistracie znaydować, i 10 procentowym Vadium się zaopatrzyć, gdzie o dalszych do tego potrzebnych kondycyach będą się dowiedzieć mogli.

Gollmayer.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stoł. Krakowa dnia 17 Września 1808.

Gross Sekr.

C. K. Jurysdykcya sądownicza Osiecka w Cyrkule Radomskim, każdemu komu o tym wiedzieć należy, wiadomo czyni, iż dla zaspokoienia długu zł. pol. 408 wraz z prowizyą od roku 1804 zatrzymaną do massy zmarłego Michała Welsinga należącego, tudzież innych kredytorow dom Mikołaia i Kunegundy Ziejowskich własny, w mieście Osieku pod Nrm 13 sytuowany z browarkiem, z Staynimi, placem, ogrodem i wozownią, tudzież z gruntami mieyskiemi do niego należącemi za summę zł. ryn. 1960 kr. 14 sądownie oszacowany stosownie nawet do ich własnego żądania dnia 12 Października, albo 12 Listopada r. b. w całości, lub częściami, a gdyby w tych dwech terminach bezskutecznie sprzedarz ta dla niedostatku licytantow upłynęła, dnia 12 Grudnia r. b. o godzinie 10 przed południem chce niżey ceny szacunkowey naywięcey daiącemu sprzedany będzie. Chęć tedy licytowania maiących na wyżey wyrażonym mieyscu, dniu i godzinie zaprasza się; wolno każdemu zeslawaiąc akt detaxacyi i kondycye przedaży w Registraturze tuteyszey Jurysdykcyi przeyrzeć hypotekowani zaś kredytorowie, albo prawo zastawu maiący napomina się, ażeby nie oczekuiąc osobnego pozwu, stosownie do dekretu nadwornego ddto 22go Sierpnia 1797. praw swoich pilnowali, inaczey ani wierzyciela ani kupuiącego patrzyć, tylko satysfakcyi swoiey z reszty summy licytacyi poszukiwać mogą. Dan w Osieku dnia 1go Września 1808.

Kern. *Baldini.*

Ex Offo. C. R. Jurisdictionis Osiecensis.

Suszka.

Magistrat C. K. Stołecznego Miasta Krakowa Galicyi Zachodniey Panom Felixowi i Janowi Potockim braciom, JW. W. Maryannie z Potockich Szymanowski, i JW. z Potockich Potocki — P. Jozefowi Skabek Borowskiemu ninieyszym obwieszczeniem wiadomo czyni, iż Franciszek Xżę Lubomierski swoim jako też brata swego imieniem JW. Grzegorza Xżęcia Lubomierskiego, tudzież siostry swoiey JW. z Xiążąt Lubomierskich Poninski do tuteyszego magistratu Krakowskiego przeciw nich w sprawie przyznania dziedzictwa do ⅓ części kamienicy w Krakowie pod Nrem 237 stoiącey, po Klemensie Branickim, a szczególniey Maryannie Xiężney Radziwiłłowy pozostaley; załobę podawszy o sąd wą pomoc co sprawiedliwość wymaga dopraszali się. —— Gdy zaś Magistrat tuteyszy dla niewiadomego ich pomieszkania mieysca, albo wcale w C. K. dziedzicznych kraiach nie znaydowania się, im tu będącego Adwokata Doktora Prawa P. Hruzika z ich niebezpieczeństwem i kosztem za zastępce postanowił, z którym zaczęta sprawa podług ustawy sądowey dla C. K. kraiow przepisaney prowadzona i rozsądzona będzie, przeto niniey szemi w tym zamiarze napominaią się, ażeby w dniu 13 miesiąca Października roku 1808 albo sami stanęli, albo zastępcy ustanowionemu, ieżeliby iakowe mieli prawne dowody wcześnie przesłali, albo nakoniec innego którego kolwiek pełnomocnika obrali, i tuteyszemu Sądowi oznaymili. zgoła stosownie do przepisow tych przyłożyli prawnych srodkow, któreby ku swey obronie naypotrzebnieysze upatrywali, ile że przeciwne z swego spoźnienia zapaść mogące skutki, sobie samem przypisać będą powinni. Tak bowiem opiewaią przepisane dla C. K. Kraiow prawa.

Gollmayer.
Łodziński.
de Nikoledon.

Z Rady Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krakowa.
Dnia 26 Sierpnia 1808.
Dziedzicki Adj. Exp.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa ninieyszym obwieszczeniem wiadomo czyni; iż kamienica tu w Krakowie pod Nrem 244 stoiąca do Massy niegdy Michała Grabowskiego należąca zł. ryń. 15,796 kr. 5 sądownie oszacowana na żądanie Wysokiego C. K. Sądu Szlacheckiego Krakowskiego przez publiczną drugą licytacyą dnia 13 Października r. b. o godzinie 10tey z rana tu w Sądzie z następuiącemi warunkami sprzedana będzie

1) Chęć kupna maiący 10tą część ceny szacunkowey iako zakład przed zaczęciem licytacyi złożyć będzie obowiązany, tudzież

2) Przyszły nabywca cenę z licytacyi wynikłą w 14 dniach od dnia potwierdzoney licytacyi do depozytu Wysokiego C. K. Sądu Szlacheckiego złożyć lub temu (kogo mu Wysoki Sąd Szlachecki Krakowski w przeciągu dni tych wskaże) wyliczyć powinien będzie, po czego uskutecznieniu kupicielowi dekret przyznania dziedzictwa tey kamienicy wydany i possessya oney oddana będzie inaczey w niedopełnieniu tego; na iego expens i szkodę nowa wypisanaby była licytacya. Wszyscy zatym chęć kupna maiący napominaia się, ażby w mieyscu i czasie wyżey oznaczonym stawili się. Wierzyciele zaś prawo zastawu maiący, napominaia się, ażeby nieoczekuiąc osobnych przywołań, prawa swe do protokołu licytacyi wnieść starali się, inaczey przy podziale summy z licytacyi wynikłey, żaden na nich wzgląd miany nie będzie.

Gollmayer.
de Nikoledon.
de Staszewski. Z Rady Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krakowa.
Dnia 2 Września 1808 roku.
Plinta.

Na mocy Wysokiego C. K. Gubernialnego rozporządzenia ddto 2go Września r. b. Nr. 38.825 konkurs dla obsadzenia zawakowanego mieysca Konsyliarza przy Magistracie C. K. Stoł. miasta Krakowa z pensyą roczną 700 ryń. do ostatniego Października r. b. z tym dodatkiem wypisany został. iż kompetenci prośby swoie dekretami Eligibilitatis ex utraque linea i innemi zaświadczeniami zaopatrzone, przed upłynieniem wyzey wzmiankowanego terminu, do tuteyszego Magistratu podawali.

Gollmayer.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Krakowa d. 16 ***Września*** 1808.
Plinta.